

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

«БЕКТИЛДИ»

Кыргыз Республикасынын Билим
берүү жана илим министрлигинин

№_863/1____ буйругу
“_10_”__май_2022-ж.

Каттоо номери: 8
Код: 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ
БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Адистиги: 050711 «Социалдык педагогика»

Квалификацисы: Социалдык педагогика

Бишкек-20_____

1-Глава. Жалпы жоболор.

1. Ушул Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүүсүнүн **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары – Мамлекеттик билим берүү стандарты) Кыргыз Республикасынын “Билим берүү тууралуу” Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы дагы башка ченемдик-укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** - тиешелүү адистик боюнча окуу процессинин максаттарын, күтүлүп жаткан натыйжаларын, мазмунун жана ишке ашырылышын уюштурууну жөнгө салуучу окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **дисциплиналардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бөлүгү же окуу дисциплиналарынын жыйындысы;

- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бөлүгү;

- **компетенция** – тиешелүү тармакта кесиптик иш менен алектенүү үчүн зарыл болгон жеке сапаттардын, билимдердин, көндүмдөрүн жана жөндөмдөрдүн динамикалык айкалышы;

- **кредит** – негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;

- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун натыйжасында алынган компетенциялар.

- **кесиптик стандарт** - кесиптик иштин белгилүү бир түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына талаптарды аныктаган жана кызматкердин штаттагы ордун татыктуу ээлөө үчүн аткарууга тийиш болгон квалификациясынын сапаттык деңгээлин сүрөттөгөн негизги документ, уюмдагы ар кандай ишинин түрүнө карабастан.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын ишке ашыруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдары үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-Глава. Колдонуу тармагы.

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. Мамлекеттик билим берүү стандартынын **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасынын негизги көрсөткүчтөрү болуп, төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;

- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер.

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча негизги орто кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;

- күндүзгү - сырттан окуу (кечки);
- сырттан окуу.

6. Орто жалпы билим берүү базасында күндүзгү окуу формасы менен орто кесиптик билим берүү адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү мөөнөтү 1 жыл 10 айды түзөт. Бул кесиптик билим берүү программасы негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашырылган учурда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга көбөйтүлөт.

7. Орто кесиптик билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн (10-11-класстар) жалпы билим берүү программасын ишке ашырууда орто жалпы билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми предметтер боюнча баалар орто кесиптик билими тууралуу документке (дипломго) коюлат.

8. Кабыл алууда абитуриентте төмөнкү документтердин бири болууга тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө аттестат.

9. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120 дан кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30 дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен кем эмес кредитти түзөт

11. 050711 "Социалдык педагогика" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаты болуп, ар кандай типтеги билим берүү уюмдарында, кошумча билим берүү мекемелеринде, балдардын жана өспүрүмдөрдүн эс алуу жана чыгармачылык борборлорунда, жайкы эс алуу уюмдарында жана балдар үйлөрүндө жана көйгөйлөрү бар балдар үчүн адистештирилген мектеп-интернаттарда социалдык педагог катары балдар жана өспүрүмдөр менен иштөөгө социалдык педагогдорду даярдоо саналат.

Инсанды тарбиялоо жаатында **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаты: студенттердин социалдык -инсандык сапаттарын, максатка умтулуу, уюшкандык, эмгекчилдик, жоопкерчилик, атуулдук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук сапаттарын, жалпы маданиятын жогорулатуу жана башка болуп саналат.

Окутуу тармагында **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаты болуп, балдардын жана өспүрүмдөрдүн жүрүм-турумуна жана иш-аракеттерине педагогикалык максаттуу таасир көрсөтүүнү камсыз кылуу, демилгелүүлүгүн, чыгармачылыгын өнүктүрүү саналат;

- балдарга жана өспүрүмдөргө социалдык жардам көрсөтүү жана колдоо, алардын ыңгайлашуусуна жана социалдашуусуна көмөк көрсөтүү;

- девианттык жүрүм-туруму бар балдар жана турмуштук оор кырдаалга туш болгон балдар менен диагностикалык, коррекциялык жана реабилитациялык иштерди жүргүзүү;

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объекттерине төмөнкүлөр кирет:

- сабактан тышкары убакытта балдар, мектеп окуучулары, алардын ата-энелери, класс жетекчилер менен жекече социалдык-педагогикалык иш жүргүзүү;
- балдар жана мектеп окуучулары менен социалдык-педагогикалык иштерди уюштуруу үчүн ар кандай жаштар уюмдарын, маданий, дене тарбия-ден соолукту чыңдоо жана туристтик мекемелер менен өз ара иш жүргүзүү;
- айрым мектеп окуучулары менен түзөтүү жана тарбиялоо иштерин камсыз кылуу кызыкчылыгында жергиликтүү бийлик органдары, социалдык

тейлөө борборлору, жашы жете электер менен иштөө бөлүмдөрүнүн кызматкерлери менен өз ара аракеттенүү;

- социалдык-педагогикалык программаларды ишке ашыруу максатында кесиптештер, ата-энелер жана социалдык өнөктөштөр менен өз ара аракеттенүү процесстерин уюштуруунун милдеттери, мазмуну, ыкмалары, каражаттары жана формалары.

14. Бүтүрүүчү даярдалып жаткан бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин түрлөрү:

- **социалдык-педагогикалык** - балдардын жана өспүрүмдөрдүн жүрүм-турумуна жана ишмердүүлүгүнө, демилгелүүлүгүн, чыгармачылыгын өнүктүрүүгө максаттуу багытталган педагогикалык таасирди камсыз кылуу; балдарга жана өспүрүмдөргө социалдык жардам көрсөтүүнү жана колдоону ишке ашыруу; жөлөк пулдарды жана компенсацияларды алууга, балдарга даректүү жардам көрсөтүүгө, жетим балдарга, балдар үйлөрүнүн бүтүрүүчүлөрүнө материалдык колдоо көрсөтүү; ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарга жана тобокелдүү тобундагы үй-бүлөлөрдүн балдарына социалдык-педагогикалык патронаж; үй-бүлөдө жана баланын микрокоомунда жагымдуу микроклиматты түзүү, ыңгайлашууга жана коомго аралашууга көмөк көрсөтүү; девианттык жүрүм-туруму бар балдар жана турмуштук оор кырдаалга туш болгон балдар менен диагностикалык, коррекциялык жана реабилитациялык иштерди жүргүзүү;
- **диагностикалык** – баланын социалдык-турмуштук шарттарын, үй-бүлөнүн өзгөчөлүктөрүн, микрочөйрөсүн изилдөө; социалдык четтөөлөрдү диагностикалоо; өзгөчө социалдык-педагогикалык көңүл бурууну талап кылган балдарды аныктоо; балдардын жана өспүрүмдөрдүн кызыкчылыктарын, суроо-талаптарын жана керектөөлөрүн аныктоо; олуттуу кесепеттерге жол бербөө максатында балдардын жана өспүрүмдөрдүн кызыкчылыктарын козгогон чыр-чатактарды, өнүгүүнүн ар кандай баскычтарында көйгөйлүү кырдаалдарды таануу жана диагностикалоо; өз компетенциясынын чегинде инсандын психологиялык, медициналык-педагогикалык өзгөчөлүктөрүн изилдөө;
- **коррекциялык-өнүктүрүү жана реабилитациялоо** - инсанды, инсандар аралык мамилелерди, тарбиялык таасирлерди социалдык-педагогикалык оңдоо жана реабилитациялоо; балдардын жана өспүрүмдөрдүн психологиялык, моралдык, эмоционалдык абалын жана ден соолугун калыбына келтирүү боюнча чараларды ишке ашыруу;
- **профилактикалык** - балдардын жана өспүрүмдөрдүн социалдык өнүгүү нормаларынан четтөөлөрүнүн (девианттык, делинквенттик жана

аддиктивдүү жүрүм-туруму), коомдогу ар кандай терс көрүнүштөрдүн (тентектик, социалдык адаптацияланбоо ж.б.) алдын алуу боюнча профилактикалык иштерди жүргүзүү;

- **болжолдоо** – балдардын жана өспүрүмдөрдүн оптималдуу өнүгүүсүн камсыз кылуучу шарттарды болжолдоо; милдеттерди аныктоо жана күтүлгөн натыйжаларга жетүү үчүн ыкмаларды жана каражаттарды тандоо;
- **укук коргоо** - балдардын жана өспүрүмдөрдүн инсандын укуктарын коргоо; социалдык коргоо, жардам жана колдоо маселелери боюнча маалымат берүү; балдардын ар кандай категориялары үчүн укуктук гарантияларды ишке ашырууга көмөк көрсөтүү; балдарды турак-жай, үй-бүлө, эмгек, жарандык жана башка маселелер боюнча укуктук тарбиялоо; социалдык жана укуктук маселелер боюнча балдарга жана өспүрүмдөргө ортомчулук кызматын көрсөтүү;
- **маданий-агартуу** - балдар жана өспүрүмдөр үчүн ар тараптуу, коомдук алгылыктуу маданий жана бош убакытты уюштуруу; балдар жана өспүрүмдөр менен кесипке багыт берүү иштерин жүргүзүү; социалдык-педагогикалык билимдерди жайылтуу;
- **уюштуруучулук-башкаруучулук** - билим берүү, медициналык, маданият, спорт, юридикалык мекемелердин ар кандай адистеринин социалдык-педагогикалык иште өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылуучу кесиптик маанилүү маалыматтарды чогултуу жана иштеп чыгуу; ыктыярдуу жардамчыларды тартуу жана алардын социалдык-педагогикалык долбоорлорго катышуусун координациялоо;
- **методикалык** - жетишилген натыйжаларды жана пайда болгон көйгөйлөрдү эске алуу менен мамлекеттик документтерди, социалдык программаларды, окуу-методикалык адабияттарды изилдөөнүн негизинде социалдык-педагогикалык иш-чараларды долбоорлоо жана пландаштыруу; өзүн-өзү тарбиялоо.

15. Бүтүрүүчү адистиги боюнча даярдалышы керек болгон кесиптик ишинин милдеттеринин тизмеси: **050711 «Социалдык педагогика»** адистиги:

- инсандын жалпы маданиятын калыптандырууга даяр болууга жана студенттин социалдашуусуна, кесиптик жана билим берүү программаларын аң-сезимдүү тандоого жана өнүктүрүүгө көмөктөшүүгө тийиш;

- балдарды жана өспүрүмдөрдү окутуунун жана тарбиялоонун ар кандай ыкмаларын, жолдорун жана каражаттарын колдонуу;

- Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамында, Балдардын укуктары жөнүндө конвенцияда каралган окуучулардын укуктарын жана эркиндиктерин таануу зарылдыгын билүү, кесиптик квалификациясын системалуу түрдө жогорулатуу, усулдук бирикмелердин жана социалдык

кызматтардын ишине катышууга даяр болуу; ата-энелер (аларды алмаштырган адамдар) менен байланыш түзүү;

- билимин жана тарбиялуулук деңгээлин изилдөөнүн, талдоонун негизинде балдар, өспүрүмдөр менен иштөөдө инсандык-багытталган мамилени ишке ашыруу;

- балдардын жана өспүрүмдөрдүн толук кандуу социалдашуусу үчүн шарттарды түзүү, аларды социалдык дүйнө менен тааныштыруу, алардын кызыкчылыктарын жана укуктарын коргоо.

16. 050711 «Социалдык педагогика» адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүдө негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даяр:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүгө;

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын, тиешелүү профилдер жана жогорку кесиптик билим берүүгө даярдоонун байланыштуу багыттары (багыты: 550700 «Педагогикалык билим берүү» профили: «Мектепке чейинки билим берүү», «Башталгыч класстарга билим берүү») боюнча тездетилген мөөнөттө өздөштүрүүгө.

4-Глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шарттарына жалпы талаптар

17. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен тиешелүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде адистиги боюнча түзүлөт. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары негизги кесиптик билим берүү программасын илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен билим берүү сапатына кепилдикти камсыз кылуу боюнча төмөнкү сунуш-көрсөтмөлөргө ылайык, 5 жылда бир жаңылап турууга милдеттүү, алар:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу стратегиясын иштеп чыгуу;

- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен кароо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билиминин жана көндүмдөрүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;
- бардык ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун, анын ичинде угуучуларды сурамжылоо аркылуу контролдоо;
- макулдашылган критерийлер боюнча үзгүлтүксүз өзүн-өзү текшерүүдө өзүнүн ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу;
- өзүнүн иш натыйжалары, пландары, жаңычылдыктары жөнүндө коомчулукка маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтууга тийиш.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилген) модулдук-рейтингдик баалоо системасынын негизинде окуу семестринде жүргүзүлөт.

Студенттерди аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында өткөрүлөт жана бардык дисциплиналар боюнча жыйынтыктоочу баа (экзамендик баа) семестр учурундагы аттестациянын жыйынтыгы боюнча коюлат.

Бүтүрүүчүлөрдү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация мамлекеттик аттестациялык сыноолордун төмөнкү түрлөрүнөн турат: өзүнчө дисциплиналар боюнча бүтүрүү сынагы, адистик боюнча дисциплиналар аралык бүтүрүү сынак.

Жыйынтыктоочу аттестацияга академиялык карызы жок жана окуу планында каралган окуу курсун толук бүтүргөн бүтүрүүчүгө уруксат берилет.

Студенттерди учурдагы, аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин негизги кесиптик билим берүү программасынын этаптык же жыйынтыктоочу талаптарына ылайыктуулугуна жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт, типтүү тапшырмалар, текшерүү иштери, билимди, көндүмдөрдү жана алынган компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү модулдук тесттер кирет. Баалоо каражаттарынын негиздери орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу Мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн социалдык жана инсандык компетенцияларын калыптандыруудагы мүмкүнчүлүктөрү (мисалы, системалык-активдүү

мүнөздөгү социалдык өз ара аракеттенүү, өзүн өзү уюштуруу жана өзүн өзү башкаруу компетенциялары) аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандыруу;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзүү;
- окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүү, анын ичинде студенттердин өз алдынча башкаруусун өнүктүрүү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун иштерине катышуусуна көмөк көрсөтүү.

20. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы дисциплиналардын ар бир циклинин вариативтүү бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес өлчөмүндө студенттин тандоосу боюнча дисциплиналарды камтууга тийиш. Студенттин тандоосу боюнча дисциплиналарды түзүү тартиби кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши тарабынан бекитилет.

21. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттерге өз окуу программасын түзүүгө катышуунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштыруу;
- студенттер тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү болуп санала тургандыгын жана алардын жалпы интенсивдүүлүгү окуу планында каралгандан кем болбоого тийиш экендигин түшүндүрүү.

22. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасында каралган, студенттин тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өнүктүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

24. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда натыйжаларга жетишүү үчүн студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун иштерине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрүн кошкондо, жумасына 45 саат өлчөмүндө белгиленет.

Күндүзгү окуу формасы үчүн жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан ар бир окуу дисциплинасын окууга бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 60 % дан пайыздан ашпаган өлчөмүндө аныкталат.

26. Күндүзгү- сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем эмес болууга тийиш.

27. Сырттан окутууда студентке жылына 150 сааттан кем эмес өлчөмдө окутуучудан билим алуу мүмкүнчүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

28. Окуу жылында каникул убактысынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кышкысын кеминде эки жуманы түзүүгө тийиш.

5-Глава. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар.

29. **050711 "Социалдык педагогика"** адистиги боюнча ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11 жана 15-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттери менен бүтүрүүчү төмөнкү компетенцияларга ээ болууга тийиш:

а) жалпы:

ЖК1. Келечектеги кесибинин маңызын жана коомдук маанисин түшүнүү, ага туруктуу кызыгуусун арттыруу.

ЖК2. Өз ишин уюштура билүү, кесиптик милдеттерди аткаруу ыкмаларын жана жолдорун тандап алуу, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо, көйгөйлөрдү чечүү, стандарттуу жана стандарттуу эмес кырдаалдарда чечим кабыл алуу, демилгелүү жана жоопкерчиликтүү болуу.

ЖК3. Кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жактан жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана колдонуу.

ЖК4. Кесиптик иште маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу.

ЖК5. Командада иштей билүү, кесиптештер, жетекчилик, социалдык өнөктөштөр менен эффективдүү баарлаша билүү (билим берүү уюмунун окутуу жана тарбиялык-билим берүү процессине катышкан башка кызматкерлери менен өз ара иш жүргүзүү жөндөмдүүлүгү);

ЖК6. Максаттарды коюу, балдардын, мектеп окуучуларынын,

өспүрүмдөрдүн ишмердүүлүгүн демилгелөө, билим берүү процессинин сапаты үчүн жоопкерчиликти өзүнө алуу менен алардын ишин уюштуруу жана контролдоо.

ЖК7. Кесиптик жана инсандык өнүгүүнүн милдеттерин өз алдынча аныктоо, өз алдынча билим алуу, квалификацияны жогорулатууну аң-сезимдүү пландаштыруу, анын максаттарын, мазмунун жаңыртуу, технологияларды өзгөртүү шарттарында кесиптик ишмердүүлүктү жүргүзүү.

ЖК8. Жаракат алуунун алдын алуу иштерин жүргүзүү, балдардын, мектеп окуучуларынын, өспүрүмдөрдүн өмүрүн жана ден соолугун коргоону камсыз кылуу; балдардын, мектеп окуучуларынын, өспүрүмдөрдүн коопсуздугун камсыз кылууда жана жаратылыш ресурстарын сарамжалдуу пайдаланууда алган билимдерин колдонуу.

ЖК9. Кесиптик ишти аны жөнгө салуучу укуктук нормаларга ылайык куруу жана социалдык-педагогикалык этиканы сактоо.

ЖК10. Мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү кебин логикалык, туура, негиздүү жана так түзө билүүнү; социалдык баарлашуу деңгээлинде чет тилдердин бирин билүү.

б) Социалдык педагог төмөнкү иш түрлөрүнө ылайык келген **кесиптик компетенцияларга** ээ болууга тийиш:

Социалдык-педагогикалык иш:

КК1. Ар кандай ведомстволордун уюмдарында социалдык-педагогикалык иш-чараларды пландаштыруу жана уюштуруу;

КК2. Социалдык-педагогикалык ишмердүүлүктө кесиптик -этикалык нормаларды жана талаптарды сактоо;

КК3. Үй-бүлөлөрдү, балдарды, мектеп окуучуларын, өспүрүмдөрдү жана жаштарды социалдык жактан коргоо, жардам жана колдоо көрсөтүүнү, ар кандай категорияларга социалдык жана социалдык-педагогикалык кызматтарды сунуштоо;

КК4. Коомдогу балдар, өспүрүмдөр жана жаштар, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү жаштар менен социалдык-педагогикалык иштерди уюштуруу жана жүргүзүү, жаштардын коомдук бирикмелери жана уюмдары менен өз ара аракеттенүү;

КК5. Социалдык жана социалдык-педагогикалык көзөмөлдү уюштуруу жана ишке ашыруу, социалдык долбоорлорду жана социалдык-педагогикалык программаларды иштеп чыгуу жана ишке ашыруу;

КК6. Психологиялык-педагогикалык жана социологиялык изилдөө ыкмаларын социалдык-педагогикалык ишмердүүлүк жаатындагы маселелерди чечүү үчүн колдонуу жөндөмүн өнүктүрүү.

Социалдык-психологиялык ишмердүүлүк:

КК7. Инсандын психологиялык өзгөчөлүктөрүн жана психикалык өнүгүү деңгээлин, жагымсыз психикалык абалдарды жана аларды козгоочу факторлорду диагностикалоо;

КК8. Социалдык-психологиялык консультацияларды жүргүзүү;

КК9. Турмуштук оор жагдайдагы балдарды, мектеп окуучуларын, өспүрүмдөрдү социалдык-психологиялык ыңгайлашуусун жана социалдашуусун уюштуруу жана ишке ашыруу;

КК10. Жүрүм-турум четтөөлөрүн, кризистик, өз өмүрүнө кол салуу жана башка жагымсыз психикалык абалдарды психологиялык түзөтүү.

КК11. Ар кандай категориялар менен түзөтүү жана өнүктүрүү иштерин жүргүзүү.

КК12. Социалдык-психологиялык изилдөөлөрдү уюштуруу жана жүргүзүү.

Социалдык реабилитациялоо иши:

КК13. Медициналык, социалдык, психологиялык себептерден улам социалдык жетишсиздиктен жапа чеккен адамдардын жашоосун чектөө структурасын аныктоо: майыптар; майып балдар; көз карандылыктан жапа чеккен адамдар; өзгөчө кырдаалдардан жабыркаган адамдар;

КК14. Актуалдуу социалдык-педагогикалык көйгөйлөрдү диагностикалоо үчүн психологиялык-педагогикалык жана социологиялык изилдөө ыкмаларын колдонуу, социалдык-педагогикалык технологиялардын элементтерин социалдык иш практикасында колдонуу көндүмдөрүн калыптандыруу;

КК15. Социология жана социалдык психология жана педагогика боюнча кесиптик билимдердин негизинде ыкмаларды иштеп чыгуу жөндөмүн өнүктүрүү жана социалдык-педагогикалык иш-чараларды жүзөгө ашыруу боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү түзүү;

КК16. Ар кандай деңгээлдеги долбоорлорду, программаларды, пландарды ишке ашыруу боюнча социалдык-терапиялык жана реабилитациялык иштерди уюштуруу жана башкаруу, социалдык маселелерди чечүүгө салым кошуу, билим берүү уюмдарында терс көрүнүштөрдүн өсүшүн жоюу.

30. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкүдөй окуу циклдери изилдөөнү карайт:

1-Блок «Дисциплиналар (модулар)»

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
- 2) математикалык жана табигый илимдер цикли;

3) кесиптик цикл;

4) дене тарбия

2-Блок «Практика»;

3-Блок Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация.

Орто кесиптик билим берүү мекемеси мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык базага ылайык окутуунун натыйжаларына жетишүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү болгон дисциплиналардын (модульдардын) комплекси жана алардын эмгек сыйымдуулугу орто кесиптик билим берүү мекемеси аны өнүктүрүүнүн натыйжаларына карата талаптарды эске алуу менен блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктап, улуттук квалификациялык базада каралган окутуунун натыйжаларынын комплексинин формасы каралат.

Негизги кесиптик билим берүү программасы тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталуучу жалпы гуманитардык циклдин милдеттүү дисциплиналарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш. Бул сабактардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленет.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы ушул макетке тиркелген структурага ылайык иштелип чыгууда.

31. Дисциплиналардын ар бир цикли негизги (милдеттүү) жана элективдик бөлүктөргө ээ болууга тийиш. Элективдик бөлүк студенттердин базалык бөлүктүн дисциплиналарынын мазмуну менен аныкталган билимдерин, шыктарын жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө же тереңдетүүгө мүмкүнчүлүк бериши керек. Элективдик бөлүк ишке ашырылып жаткан кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат.

Милдеттүү бөлүктүн көлөмү мамлекеттик аттестациянын көлөмүн кошпогондо, негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайызынан кем эмес болушу керек.

Орто кесиптик билим берүү мекемеси ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын каалоосу боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүнчүлүгүн берүүгө жана зарыл болгон учурда өнүгүүсүнүн бузулууларын коррекциялоону жана бул адамдардын социалдык адаптацияланышына шарт түзүп берүүсү керек.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууну окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген базалык билими бар, илимий жана (же) илимий-методикалык ишмердүүлүк менен системалуу түрдө алектенген педагогикалык кадрлар тарабынан камсыз кылынууга тийиш.

Кесиптик циклдин окутуучулары тиешелүү адистик же окуу багыты боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болууга тийиш.

Профессионалдык циклдин окутуучуларынын сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык стажы бар өндүрүштүк кызматкерлер эске алынат.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларынан жана китепкана фондуларынан пайдалануу мүмкүнчүлүгү менен камсыз кылынууга тийиш. Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык көнүгүүлөрдү (түзүлүп жаткан компетенцияларды эске алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Студенттерди негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана/же электрондук адабияттар менен камсыз кылуу нормага туура келүүгө тийиш - бир студентке 0,5 нуска. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзам актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулууга тийиш.

34. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган, студенттерди лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, практикалык даярдоонун бардык түрлөрүн камсыз кылуучу, колдонуудагы санитардык жана өрт коопсуздугунун эрежелерине жана ченемдерине ылайык келген материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш.

Сабактардын 2 сменалуулугун эске алганда 1 студент үчүн пайдалуу аянт (кв.м.) 7 кв.м. түзүшү керек.

Кабинеттердин, лабораториялардын жана башка жайлардын минималдуу тизмеси:

Кабинеттер:

- кыргыз тили; орус тили; чет тили; Кыргызстан тарыхы; Манас таануу, математика, география.

- Жалпы жана атайын педагогика жана психология; курактык физиология, анатомия жана гигиена; эне тили; башталгыч билим берүүдө атайын окутуу ыкмалары.

Адистештирилген бөлмөлөр: психологиялык-педагогикалык колдоо, инклюзивдик билим берүү, логопедия боюнча көркөм өнөр чыгармачылык, көркөм өнөр жана конструкциялоо;

Лабораториялар:

- Интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар информатика жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (компьютер 1:12);

- Химия

- физика

Спорт комплекси: медицина-дене тарбиялык кабинети, спорт залы, ритмика жана хореография залы;

Залдар: актовый зал.

Интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар китепкана жана окуу залы

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктай турган орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоонун тартибин эске алуу менен орто кесиптик окуу жайы тарабынан аныкталат.

050711 – «Социалдык педагогика» адистигинин стандарты Кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүүнүн стандарттарын иштеп чыгуу боюнча И.Арабаев атындагы КМУнун Педагогикалык колледжинин базалык мекемесинин окуу-усулдук кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

ОУК төрагасы

И.Арабаев атындагы КМУнун
Педагогикалык колледжинин
Директору, п.и.к.

Толоев М.Ж.

ОУКтун төрагасынын орун басары:

И.Арабаев атындагы КМУнун
кафедра башчысы, п.и.к:

Сулайманова Ж.Н.

ОУКтун жооптуу катчысы:

И.Арабаев атындагы КМУнун
Педагогикалык колледжинин окуу иштери
боюнча директордун орун басары

Калыкова Т.К.

ОМКтун мүчөлөрү:

И.Арабаев атындагы КМУнун
Педагогикалык колледжинин окуу иштери
боюнча директордун орун басары

Калыкова Т.К.

И.Арабаев атындагы КМУнун
Педагогикалык колледжинин
«Чет тилдер жана мектепке
чейинки билим берүү» бөлүмүнүн
окутуучу магистри

Жаныбекова Г.Ж.

М.Рыскулбеков атындагы
КЭУнун Экономика жана сервис
колледжинин окутуучусу

Туленова Ч.Н.

М.Рыскулбеков атындагы
КЭУнун Экономика жана сервис
колледжинин окутуучусу

Жакыпов У.Б.

**Орто кесиптик билим берүү уюмдарынын
негизги кесиптик билим берүү программасынын
Структурасы**

Орто кесиптик билим берүү уюмдарынын негизги кесиптик билим берүү программасынын Структурасы		Негизги билим берүү программасынын көлөмү жана анын окуу циклдериндеги кредиттери				
		1 жыл 10 ай	2 жыл 6 ай	2 жыл 10 ай	3 жыл 6 ай	3 жыл 10 ай
1-Блок	I. Жалпы гуманитардык цикли II. Математикалык жана табигый илимдер цикли III. Кесиптик цикл	99	-	-	-	-
	Дене тарбия (белгиленген семестрлерде жумасына 2 саат)	3-4 семестр	-	-	-	-
2-Блок	Практика	15	-	-	-	-
3-Блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация.	6	-	-	-	-
Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү		120			-	-

Эскертүү:

(*) маданият жана искусство чөйрөсүндөгү билим берүү уюмдары үчүн «Кесиптик цикл» окуу циклинде кошумча 210 академиялык саат (7 кредит) каралсын.

(**) маданият жана искусство чөйрөсүндөгү билим берүү уюмдары үчүн «Практика» окуу циклинде 1200 академиялык саат (40 кредит) каралсын.

**Орто кесиптик билим берүүнүн 050711 "Социалдык педагогика" адистиги боюнча
болжолдуу окуу планы**

Квалификациясы: Социалдык педагогика

Окутуунун ченемдик мөөнөтү: 1 жыл 10 ай

№	Дисциплиналардын жана студенттерди окутуу иштеринин түрлөрүнүн аталыштары	Жалпы иш жүктөмү		Семестрлер боюнча болжолдуу бөлүштүрүлүшү			
		Кредиттер	сааттарда	3	4	5	6
				се	се	се	се
				м	м	м	м
				Жуманын саны			
				15-18	15-18	12-18	9-18
1	Жалпы гуманитардык цикл	18	540				
	Негизги бөлүк	15	450				
	Кыргыз тили жана адабияты	3	90				
	Орус тили	3	90				
	Чет тили	3	90				
	Кыргызстан тарыхы	4	120				
	Манас таануу	2	60				
	Элективдик бөлүк	3	90				
	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:	18	540				
2	Математикалык жана табигый илимдер цикли	6	180				
	Негизги бөлүк	4	120				
	Кесиптик математика	2	60				
	Информатика	2	60				
	Элективдик бөлүк	2	60				
	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:	6	180				
3	Кесиптик цикл	75	2250				
	Негизги бөлүк	60	1800				
1	Психологиялык-педагогикалык практикум	3	90				
2	Студенттердин окуу-илимий иштеринин негиздери	2	60				
3	Социалдык педагогика	4	120				
4	Педагогика	7	210				

5	Психология	6	180				
6	Педагогикалык чеберчиликтин негиздери	3	90				
7	Кесипке багыт берүү	3	90				
8	Социалдык психология	4	120				
9	Психологиялык консультация	4	120				
10	Курактык анатомия, физиология жана гигиена	4	120				
11	Социалдык педагогдун иш-аракетинин методикасы жана технологиясы	6	180				
12	Коррекциялык жана атайын педагогика	7	210				
13	Баарлашуунун теориясы жана и практикасы	4	120				
14	Профилактикалык психологиянын негиздери	3	90				
	Элективдик бөлүк	15	450				
	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:	75	2250				
4	Дене тарбия		Жумасына 2с.				
5	Практика	15	450				
6	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	6	180				
	Сынактардын саны (макс)			8-10	8-10	8-10	8-10
	Негизги окуу программасынын жалпы эмгек жүктөмү	120	3600	30	30	30	30